

4 • oktober 2018

Nieuwsbrief Graaf Reinaldalliantie

dijkversterking Gorinchem - Waardenburg

Voorkeursalternatief op tafel

Het voorstel voor de oplossing voor de dijkversterking tussen Gorinchem en Waardenburg, het concept-voorkeursalternatief, ligt op tafel! Het voorkeursalternatief is een mix van een versterking met grond aan de binnenkant van de dijk (landzijde) of aan de buitenkant (rivierzijde) of een constructieve maatregel in de dijk. Door een weloverwogen inzet van deze oplossingen kunnen veel belangrijke waarden en belangen van het gebied worden behouden. Lees hierover meer in deze nieuwsbrief.

Inloopbijeenkomsten goed bezocht

Op 6 en 8 september konden de direct belanghebbenden als eerste het voorstel van de Graaf Reinaldalliantie voor het voorkeursalternatief zien. Aan hen is gevraagd om een reactie op het voorkeursalternatief te geven, zodat de Klankbordgroep deze bevindingen kan meenemen in hun advies aan de Bestuurlijke Begeleidingsgroep. De inloopbijeenkomsten zijn goed bezocht, ruim 300 belanghebbenden zijn langs geweest. Op verschillende tafels lagen kaarten waarop zij de afweging tot de gekozen

oplossing en een schets van de nieuwe situatie van de dijk bij hun in de buurt (dijkvak) konden zien.

Met een zorgvuldige afweging is een voorkeursalternatief neergelegd, waarbij veel waarden blijven behouden. Helaas is het onmogelijk om alle waarden te sparen. De dijk wordt hoger en vooral veel breder. Voor sommigen pakt het voorkeursalternatief daarom slecht uit. We gaan en zijn met deze mensen in gesprek.

Enkele reacties:

Jullie hebben goed naar ons geluisterd!

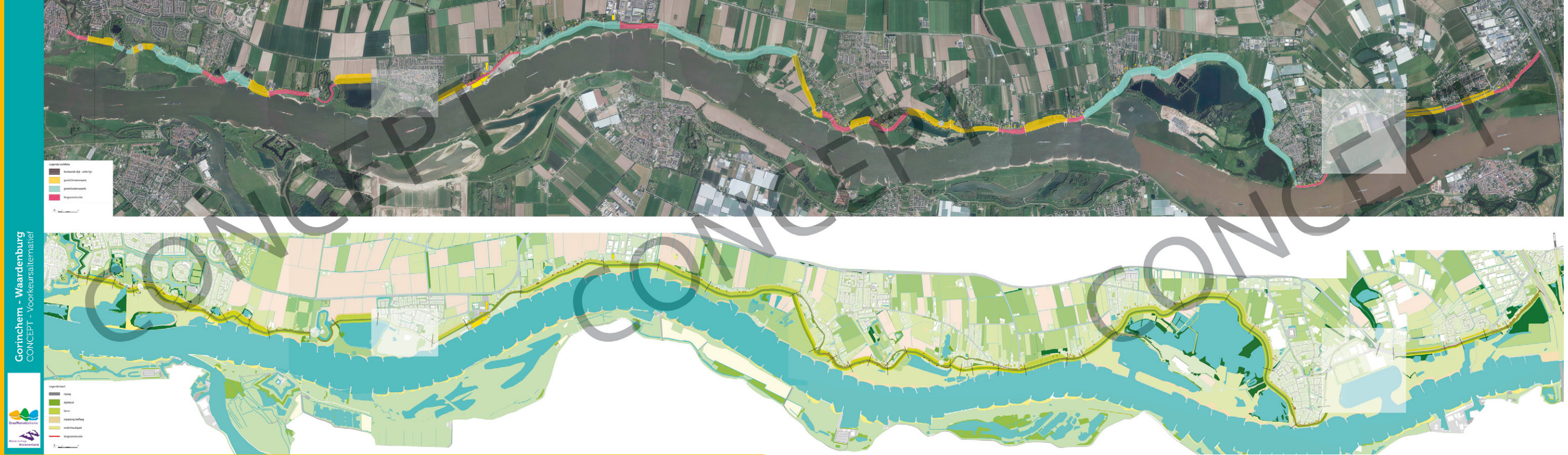
We hadden niet verwacht dat de dijk richting de rivier mocht schuiven.

We weten nog steeds niets.

Een slecht plan, om de dijk richting de rivier te verplaatsen!

Denk je dat het nog verandert?

Wanneer beginnen jullie met de keukentafelgesprekken?

Hoe komen we aan de gekozen oplossing, het voorkeursalternatief?

We hebben voor ieder deel van de dijk (dijk-vak) gekeken naar de effecten op een groot aantal aspecten, zoals natuur, cultuurhistorie, woongenot, landschap, verkeer, archeologie en duurzaamheid. Ook zijn de kosten en risico's bepaald. Dit alles is samengevat in een tabel die te vinden is op de website www.gralliantie.nl/kaart. Het bepalen van het voorkeursalternatief is niet het simpel optellen van plussen en minnen van effecten. Het gaat vooral om het gewicht dat wordt gegeven aan belangen. Kortom, wat is belangrijk en wat minder. In overleg met de Klankbordgroep,

Ambtelijke Begeleidingsgroep en de Bestuurlijke Begeleidingsgroep hebben we bepaald wat heel belangrijk is om te behouden. Dit hebben we "no-go's" genoemd. Zo hebben wij bij het bepalen van het voorkeursalternatief bepaald dat we geen schade willen toebrengen aan monumenten, cultuurhistorische waarden, historische dijklinten, dorpskernen en wielen. Verder hebben we gezegd dat we de dijk niet richting de rivier leggen als er geen of weinig uiterwaard is.

Woningen behouden

Het behouden van woningen heeft een

belangrijke rol gespeeld bij het bepalen van het voorkeursalternatief. We hebben geprobeerd zoveel mogelijk woningen te sparen door op deze locaties voor te stellen de dijk met grond buitenwaarts aan de rivierzijde te versterken. Dit mag in sommige gevallen, mits dan ook ingezet wordt op maatregelen die de opstuwing bij hoogwater weer 'wegwerken'. Dat betekent dat we belangrijke effecten op de rivier en op de natuur gaan compenseren. Dit doen we met de uiterwaardenprojecten, zoals de Woelse Waard, Heuffterrein, Bovenwaard Herwijnen en Crobse Waard. Hiermee nemen we ook de kansen mee, die door de ensemble-werkgroepen zijn voorgesteld.

Wat betekent maatwerk?

Met het voorstel voor het voorkeursalternatief zien we dat circa 95 woningen in de berm van de nieuwe dijk liggen. Wij gaan er nu vanuit dat deze woningen op hun plek kunnen blijven staan. Hiervoor moet het ontwerp van de dijk wel worden aangepast. Dit noemen we maatwerk. Het betekent dat we, in overleg met de bewoners, een

goede oplossing voor de dijkversterking rondom de woning ontwerpen. Hierbij kan gedacht worden aan het korter maken van de berm. Deze wordt dan wel hoger. Als het niet met grond kan is er de mogelijkheid van een constructie, bijvoorbeeld een korte damwand. De mogelijkheden worden beïnvloed door de huidige hoogte van

het huis, de plek in de berm (dicht bij de dijk óf aan het eind van de berm), de bodemsamenstelling, de bouwkundige staat, het type fundering, het al dan niet aanwezig zijn van aanbouwen of kelders. Met dit maatwerk gaan we, samen met de bewoners, het komend half jaar aan de slag. Dit doen we met 'keukentafelgesprekken'.

In gesprek met... de landschapsarchitect

Het rivierenlandschap staat niet stil maar is dynamisch.

Harm Veenenbos draagt met twee collega's zorg voor een goede landschappelijke inpassing van de dijk. Hij is een ervaren landschapsarchitect en heeft aan veel projecten in Nederland, waaronder eerdere dijkversterkingen, een aansprekende bijdrage geleverd.

Harm, als je over 15 jaar over de dijk fietst

Dan lees ik aan de dijk zijn woelige geschiedenis af. Ik zie de wielen, de knikken in dijk, bebouwing aan de dijk, uiterwaarden met strangen, de kleine woonkernen. Dat is het mooie van een dijk, ook van deze dijk. Het rivierenlandschap staat niet stil maar is dynamisch.

Wat betekent dat voor onze dijk?

Wij gaan aan die geschiedenis weer een hoofdstuk toevoegen. Onze inzet is, en daar zetten wij ons breed voor in, dat de geschiedenis van de dijk zichtbaar blijft en mensen die kunnen beleven. Een dijk versterken is veel meer dan alleen maar water tegenhouden. De dijk is ook een plek om te leven, te werken en te genieten van het landschap. De dijk beschouw ik als een tribune voor de machtige rivier de Waal.

Je hoort veel van bewoners: wij zijn onze verbinding met de rivier kwijt

Dat snap ik, een dorp als Vuren leeft inmiddels met de rug naar de rivier. Met de dijkversterking brengen we tegelijk ontwikkelingen op gang om dit te veranderen. Wij spannen ons in om op de nieuwe dijk een reeks van herkenbare recreatiepunten te maken: bankjes, uitkijkpunten, informatieborden over de Hollandse Waterlinie en trappen naar de uiterwaarden. Een gastvrije Waaldijk is ons motto, de fietsers en wandelaars voelen zich thuis.

En natuurlijk de uiterwaardenprojecten

Ja, die zijn onlosmakelijk onderdeel geworden van de dijkversterking.

Deze projecten hebben we nodig om de rivier weer ruimte te geven als compensatie voor de buitenwaartse versterking. We kijken ook of we de grond kunnen gebruiken voor de dijkversterking. Maar het zijn vooral unieke mogelijkheden om samen met de gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat te werken aan de inrichting van uiterwaarden met meer natuur en mogelijkheden om te lopen, rennen en langs de rivier te slenteren.

Je bent nog hard aan het werk, waar ben je straks het meest trots op? Ik ben er trots op als het lukt om met deze dijkversterking een impuls te geven aan een mooi en waardevol rivierenlandschap.

Wat heb je nog nodig?

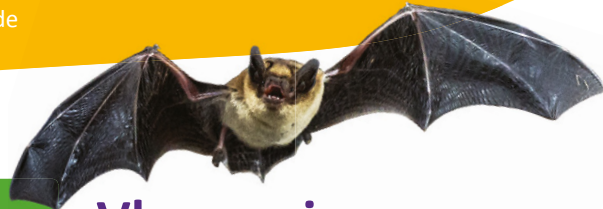
Geen moeilijke vraag. Wat ik, wat wij met z'n allen nodig hebben is enthousiasme, inzet en samenwerking. Alle partijen hebben hun eigen taak. Maar een mooi landschap komt er alleen als we de handen ineen slaan, overheden, bewoners, bedrijven, enzovoort. Alleen zo gaat het ons lukken om een veilig, maar vooral ook een leefbare dijk te maken. Een dijk van en voor ons allemaal.

Aanvullende onderzoeken

Om tot een goed plan te komen en voor maatwerk is meer inzicht nodig in de samenstelling van de bodem. Zit er klei, zand, veen? Hoe sterk is het materiaal? Daarom doen we aanvullend grondonderzoek: sonderingen en boringen. Bij het sonderen wordt een stang verticaal de grond ingedrukt

tot soms wel 35 meter diep. Hiermee kunnen we bijvoorbeeld de sterkte van de ondergrond bepalen. Ook krijgen we inzicht in de te verwachten zettingen (samendrukken van de grond). De boringen doen we machinaal of met een handboor. Met de boringen bepalen we de eigenschappen van de

grond, dus uit welk materiaal (veen, klei, enzovoort) de dijk en omgeving bestaat. Met de uitkomsten van deze onderzoeken kunnen we betere en meer gedetailleerde keuzes maken hoe we de dijk gaan versterken en bepalen welk maatwerk mogelijk is.

Samenwerking bij bescherming tegen overstromingen

Het project dijkversterking Gorinchem - Waardenburg is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), een samenwerking tussen Rijkswaterstaat en de waterschappen. Omdat Nederland een ramp voor wil

zijn, hanteren we strenge veiligheidsnormen voor onze dijken. Hierdoor staat het HWBP de komende jaren aan de lat voor de grootste dijkversterkingsoperatie ooit. Het HWBP is onderdeel van het Deltaplan

Vleermuizen

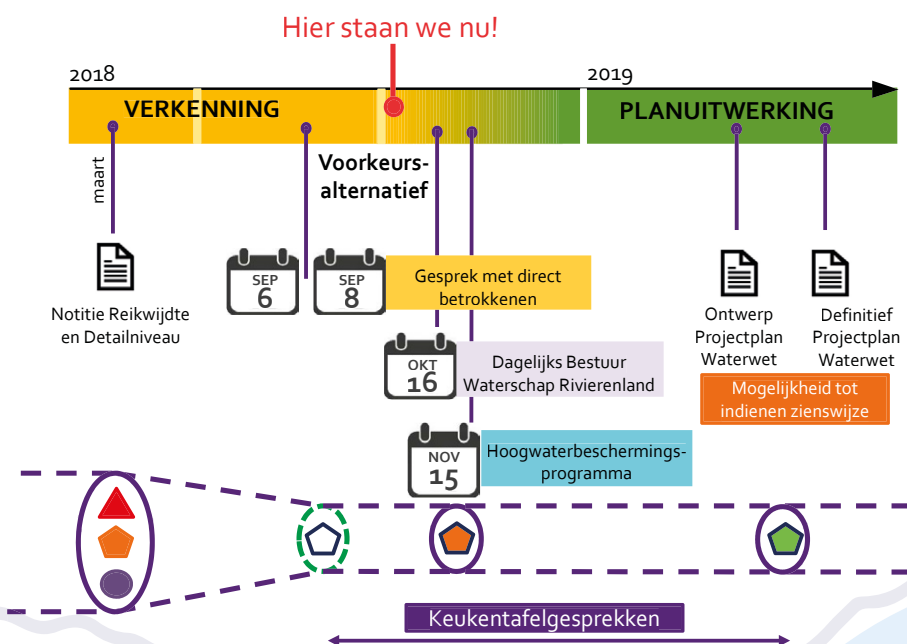
De dijkversterking mag geen nadelige gevolgen hebben voor vleermuizen. De komende periode doen we daarom onderzoek naar de aanwezigheid van (onder meer) vleermuizen langs de dijk. Daarbij wordt ook gekeken in tuinen en bij woningen langs de dijk. Bij het onderzoek gebruiken we een zogenoemde 'bat-detector'. Hiermee vangen we het geluid van de vleermuizen op. Aan de hand van het geluid kunnen kenners bepalen om welke soort vleermuis het gaat. Het onderzoek gebeurt vooral aan het begin van de avond op het moment dat de vleermuizen uitvliegen.

Het werk in de komende maanden...

Op 16 oktober neemt het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland een besluit over het voorkeursalternatief dat nu op tafel ligt. Vervolgens vraagt het waterschap bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma een verzoek aan om financiering voor de volgende fase, de planuitwerkingsfase. In de planning is opgenomen dat op 15 november wordt besloten over financiering en of de Graaf Reinaldalliantie de werkzaamheden kan voortzetten.

In de tussentijd werken we bij de alliantie natuurlijk hard door. Dit najaar ligt de nadruk op het ophalen van veel lokale gegevens, waarmee we verder kunnen ontwerpen. En we werken toe naar een ontwerp van de dijk op perceelsniveau, het maatwerk.

Op www.gralliantie.nl/het-project staat meer informatie over het project. Hier kunt u zien, wat al gedaan is. Ook krijgt u een doorkijk naar wat er allemaal nog moet gebeuren.

Meer informatie

De nieuwsbrief over dijkversterking Gorinchem - Waardenburg is een uitgave van Graaf Reinaldalliantie. Deze alliantie is een samenwerking tussen Waterschap Rivierenland en Waalensemble. De nieuwsbrief is verstuurd naar alle belanghebbenden en geïnteresseerden van de dijkversterking. Zijn uw gegevens onjuist of wilt u de nieuwsbrief per post of via e-mail ontvangen? Stuur dan een e-mail met uw adresgegevens naar mail@gralliantie.nl. Ook als u zich wilt afmelden voor deze nieuwsbrief kunt u ons een mail sturen of bellen. Voor algemene vragen kunt u contact met ons opnemen via de alliantietelefoon: 06 22 88 08 09. Dit project kunt u vinden op de website: www.gralliantie.nl.

Graaf Reinaldalliantie
Waaldijk 91
4214 LC Vuren
06 22 88 08 09
f Dijkversterking
Gorinchem-Waardenburg